

PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 - 2014

Document de ședință

A7-0136/2013

4.4.2013

RAPORT

referitor la drepturile femeilor în țările din Balcani candidate la aderare
(2012/2255(INI))

Comisia pentru drepturile femeii și egalitatea de gen

Raportoare: Marije Cornelissen

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN	3
EXPUNERE DE MOTIVE	17
AVIZ AL COMISIEI PENTRU AFACERI EXTERNE.....	19
REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE.....	24

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la drepturile femeilor în țările din Balcani candidate la aderare

(2012/2255(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană și articolele 8 și 19 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,
- având în vedere Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,
- având în vedere Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei (CEDAW), adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 18 decembrie 1979,
- având în vedere Rezoluția 1325 a Consiliului de Securitate al ONU (RCSONU 1325),
- având în vedere Pactul European pentru egalitatea de gen (2011-2020), adoptat de Consiliul European în martie 2011¹,
- având în vedere Declarația de la Beijing și Platforma de acțiune adoptată în cadrul celei de-a patra Conferințe mondiale privind femeile la 15 septembrie 1995, precum și rezoluțiile Parlamentului din 18 mai 2000 referitoare la urmările date Platformei de acțiune de la Beijing², din 10 martie 2005 referitoare la urmările date celei de-a patra Conferințe mondiale privind femeile – Platforma de acțiune (Beijing +10)³ și cea din 25 februarie 2010 privind Beijing +15 – Platforma de acțiune a ONU pentru egalitatea de gen⁴,
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 21 septembrie 2010 intitulată „Strategia pentru egalitatea între femei și bărbați 2010-2015” (COM(2010)0491),
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 9 noiembrie 2010, intitulată „Avizul Comisiei privind cererea Albaniei de aderare la Uniunea Europeană” (COM (2010)0680), care afirmă că egalitatea de gen nu este pe deplin garantată în practică, în special în domeniul ocupării forței de muncă și accesului la ajutor economic,
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 9 noiembrie 2010, intitulată „Avizul Comisiei privind cererea Muntenegrului de aderare la Uniunea Europeană” (COM (2010)0670), care afirmă că egalitatea de gen nu este pe deplin garantată în practică,
- având în vedere Raportul Comisiei din 2012 privind situația statelor candidate și potențialul candidate la aderare, care însoțește Comunicarea Comisiei din 10 octombrie 2012

¹ Anexa la concluziile Consiliului din 7 martie 2011.

² JO C 59, 23.2.2001, p.258.

³ JO C 320 E, 15.12.2005, p. 247.

⁴ JO C 348 E, 21.12.2010.

intitulată „Strategia de extindere și principalele provocări 2012-2013” (COM(2012)0600),

- având în vedere comunicarea Comisiei din 10 octombrie 2012 privind Studiul de fezabilitate pentru un Acord de stabilizare și de asociere între Uniunea Europeană și Kosovo (COM(2012)0602),
 - având în vedere comunicarea Comisiei din 10 octombrie 2012 privind Principalele constatări ale Raportului global de monitorizare a stadiului de pregătire a Croației pentru aderarea la UE (COM (2012)0601),
 - având în vedere Comunicarea Comisiei din 5 martie 2008 intitulată „Balcanii de Vest: consolidarea perspectivei europene” (COM (2008)0127),
 - având în vedere Comunicarea Comisiei din 27 ianuarie 2006 intitulată „Balcanii de Vest pe drumul către UE: consolidarea stabilității și creșterea prosperității” (COM (2006)0027),
 - având în vedere concluziile Consiliului din 2-3 iunie 2005, în care statele membre și Comisia sunt invitate să consolideze mecanismele instituționale de promovare a egalității de gen și să creeze un cadru pentru evaluarea implementării Platformei de acțiune de la Beijing, pentru a realiza o monitorizare mai consecventă și mai sistematică a evoluțiilor în domeniu,
 - având în vedere concluziile Consiliului din 30 noiembrie și 1 decembrie 2006, referitoare la revizuirea punerii în aplicare de către statele membre și instituțiile europene a Platformei de acțiune de la Beijing - Indicatori referitori la mecanismele instituționale,
 - având în vedere Concluziile Consiliului din 30 septembrie 2009 referitoare la revizuirea punerii în aplicare de către statele membre și instituțiile UE a Platformei de acțiune de la Beijing,
 - având în vedere rezoluția sa din 4 decembrie 2008 privind situația femeilor din Balcani¹,
 - având în vedere rezoluția sa din 9 martie 2011 referitoare la Strategia UE privind incluziunea romilor²,
 - având în vedere articolul 48 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru drepturile femeii și egalitatea de gen și avizul Comisiei pentru afaceri externe (A7-0136/2013),
- A. întrucât șapte țări din Balcanii de Vest – Albania, Bosnia și Herțegovina, Croația, Kosovo, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei (FYROM), Muntenegru și Serbia – se află în stadii diferite ale procesului de a deveni state membre ale Uniunii Europene; întrucât aceste țări trebuie să adopte și să aplice acquis-ul comunitar și alte obligații ale UE în domeniul egalității de gen pe parcursul acestui proces;
- B. întrucât aplicarea drepturilor femeii și a măsurilor vizând egalitatea de gen necesită o mai

¹ JO C 21 E, 28.1.2010, p. 8.

² JO C 199 E, 7.7.2012, p. 112.

mare conștientizare a opiniei publice cu privire la aceste drepturi, căi judiciare și nejudiciare pentru a invoca aceste drepturi, precum și instituții guvernamentale și instituții independente pentru a iniția, efectua și monitoriza procesul de aplicare a acestora,

- C. Întrucât femeile joacă un rol esențial în eforturile de pace, de stabilizare și de reconciliere și întrucât contribuția lor ar trebui să fie recunoscută și încurajată, în conformitate cu RCSONU 1325 și cu rezoluțiile ulterioare,

Observații generale

1. constată că țările candidate din Balcanii de Vest au adoptat o mare parte din legislația necesară pentru procesul de aderare la UE, dar că această legislație nu este implementată efectiv în multe cazuri;
2. insistă asupra faptului că femeile din Balcanii de Vest trebuie să își asume un rol important în societate, prin participarea activă și reprezentare în viața politică, economică și socială la toate nivelurile; subliniază importanța majoră a promovării participării egale a femeilor în procesul decizional la toate nivelurile de guvernare (de la nivel local la cel național, de la nivel executiv la cel legislativ);
3. constată cu îngrijorare faptul că populația din majoritatea țărilor respective nu cunoaște pe deplin legislația în vigoare și politicile de promovare a egalității de gen și a drepturilor femeilor, iar membrii vulnerabili sau marginalizați ai societății, îndeosebi femeile de etnie romă, cunosc extrem de puțin aceste aspecte; solicită Comisiei și guvernelor țărilor candidate să promoveze cunoașterea acestora prin presă și campanii publice și prin programe de educație, pentru a elimina stereotipurile de gen și a promova modelele feminine și participarea activă a femeilor în toate domeniile, inclusiv în procesele decizionale; face în primul rând apel la angajamentul personal al membrilor guvernului și al funcționarilor;
4. subliniază importanța campaniilor de conștientizare a publicului în combaterea stereotipurilor, a discriminării (pe motive de gen, cultură, religie) și a violenței domestice și pentru promovarea egalității de gen în general; constată că aceste campanii ar trebui să fie însoțite de promovarea unei imagini pozitive a modelelor feminine în mass-media și publicitate, în materiale educaționale și pe internet; subliniază că trebuie îmbunătățită situația femeilor în zonele rurale, în special în ceea ce privește obiceiurile și stereotipurile discriminatorii;
5. constată cu îngrijorare că femeile sunt în continuare subreprezentate pe piața muncii, precum și în procesele decizionale de la nivel economic și politic; salută sistemul de cote și invită țările care nu l-au adoptat încă, să promoveze reprezentarea femeilor și, dacă este necesar, să se aplice în mod efectiv cotele în partidele politice și adunările naționale; încurajează acele țări care au făcut deja acest lucru să continue acest proces, pentru a permite femeilor să participe la viața politică, depășindu-și astfel statutul de subreprezentate; observă că acolo unde au fost introduse cotele în procesul decizional politic, acestea trebuie implementate în mod adecvat și însoțite de sancțiuni legale eficace; salută, în acest context, summit-ul internațional recent al femeilor privind „Parteneriatul pentru schimbare”, organizat la Priștina în octombrie 2012, sub auspiciile singurei femei care ocupă funcția de șef de stat, Atifete Jahjaga;

6. constată cu îngrijorare că rata de angajare a femeilor din țările din Balcanii de Vest rămâne foarte scăzută; subliniază faptul că politicile de susținere a egalității de șanse sunt importante pentru dezvoltarea economică și socială a țărilor în curs de aderare din Balcani; invită guvernele acestor țări să introducă măsuri vizând reducerea diferențelor de remunerare, și în consecință și a diferențelor de drepturi la pensie, soluționarea ratei ridicate de șomaj, acordând o atenție specială femeilor și, în special, femeilor din mediul rural; invită guvernele țărilor din Balcani să instituie un cadru juridic vizând plata egală pentru muncă egală pentru femei și bărbați, să ofere sprijin femeilor în concilierea vieții private cu cea profesională, să asigure condiții de muncă mai bune, învățarea pe tot parcursul vieții, programe flexibile la locul de muncă și, în plus, să creeze un mediu care să stimuleze antreprenoriatul în rândul femeilor;
7. constată cu îngrijorare că în unele state din această regiune antreprenoarele sunt deseori discriminate în momentul în care încearcă să obțină credite sau împrumuturi pentru întreprinderile lor și se confruntă încă frecvent, cu bariere datorate stereotipurilor de gen; invită statele din această regiune să aibă în vedere posibilitatea creării unor mecanisme de mentorat și a unor programe de sprijin prin care să se valorifice consultanța și experiențele antreprenorilor profesioniști; solicită țărilor din Balcanii de Vest să elaboreze programe de măsuri active pentru piața forței de muncă, destinate reducerii șomajului în rândul femeilor; îndeamnă aceste țări să creeze programe de creditare și să pună la dispoziție fonduri destinate inițiativelor antreprenoriale;
8. subliniază importanța combaterii tuturor tipurilor de discriminare la locul de muncă, inclusiv a discriminării de gen, în cadrul recrutării, promovării și acordării de beneficii;
9. subliniază faptul că, pe parcursul procesului de construcție a unor instituții democratice funcționale, asigurarea unei participări active din partea femeilor este fundamentală pentru guvernarea democratică, femeile constituind peste jumătate din populația țărilor balcanice; constată cu îngrijorare lipsa resurselor financiare și umane alocate funcționării instituțiilor guvernamentale și independente, însărcinate cu inițierea și aplicarea măsurilor de promovare a egalității de gen, în special a politicilor de integrare a dimensiunii de gen, în majoritatea țărilor; invită autoritățile să aloce resursele adecvate pentru aplicarea măsurilor și planurilor de acțiune, care să includă personal feminin corespunzător; subliniază că Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA) ar putea și ar trebui să fie utilizat pentru proiecte vizând promovarea drepturilor femeilor și a egalității de gen, dar că autoritățile din țările respective sunt pe deplin responsabile de buna funcționare a mecanismelor de aplicare în chestiunile care privesc drepturile femeilor și egalitatea de gen; îndeamnă Comisia Europeană să acorde toate atenția cuvenită acestui aspect al cheltuirii eficiente;
10. constată cu îngrijorare absența informațiilor statistice privind egalitatea de gen, violența împotriva femeilor, accesul la contraceptive și disponibilitatea acestora, precum și lipsurile în materie de contracepție, date necesare pentru monitorizarea punerii în aplicare, care să fie standardizate și comparabile în timp între țările candidate, precum și între statele membre ale UE și țările candidate; invită guvernele țărilor candidate din Balcani să stabilească o metodologie comună pentru colectarea de informații statistice, împreună cu Eurostat, IEEG și alte institute relevante; subliniază că trebuie elaborate strategii specifice, iar strategiile existente trebuie implementate pentru a îmbunătăți poziția femeilor expuse discriminării multiple, cum ar fi femeile de etnie romă, femeile din comunitatea LGBT, femeile cu dizabilități, cele aparținând minorităților etnice și femeile în vârstă;

11. consideră că femeile joacă un rol fundamental în stabilizarea și soluționarea conflictelor, rol esențial pentru reconcilierea întregii regiuni; subliniază importanța accesului la justiție pentru femeile care au fost victime ale crimelor de război, mai ales ale violului; subliniază responsabilitatea tuturor statelor de a pune capăt impunității și de a urmări în justiție pe cei responsabili de genocid, de crime împotriva umanității și de crime de război, inclusiv infracțiunile care implică violență sexuală împotriva femeilor și fetelor, precum și responsabilitatea de a recunoaște și de a condamna aceste infracțiuni ca crime împotriva umanității și crime de război; subliniază necesitatea de a exclude aceste infracțiuni din dispozițiile privind amnistia; salută eforturile depuse de rețele de femei, cum ar fi Lobby-ul regional al femeilor, pentru susținerea procesului de consolidare a păcii și pentru promovarea accesului la justiție în cazul femeilor din țările în care s-au încheiat conflictele; subliniază necesitatea continuă de a-și asuma trecutul și de a se asigura sistematic că li se face dreptate victimelor violențelor sexuale comise în timpul conflictelor și că aceste victime sunt reabilitate; solicită autorităților publice să adopte și să implementeze programe adecvate de protecție a martorilor și de urmărire penală a acestor activități criminale;
12. condamnă toate formele de violență împotriva femeilor și constată cu îngrijorare că violența bazată pe gen și violența verbală sunt în continuare prezente în țările din Balcani; invită guvernele țărilor din Balcani să-și consolideze organismele de aplicare a legii, pentru a putea rezolva probleme cum ar fi violența de gen, violența domestică, prostituția forțată și traficul de femei, pentru a crea adăposturi pentru victimele care au suferit sau se confruntă în prezent cu violența domestică și pentru a se asigura că instituțiile de aplicare a legii, autoritățile judiciare și funcționarii publici sunt mai sensibili la acest fenomen; încurajează autoritățile naționale din această regiune să creeze programe de conștientizare privind violența domestică;
13. constată cu profundă îngrijorare că 30% dintre victimele traficului transfrontalier de ființe umane la nivelul UE sunt cetățeni din țările balcanice, cea mai mare parte a victimelor depistate fiind femei și fete; subliniază că egalitatea de gen, campaniile de conștientizare, măsurile de combatere a corupției și crimei organizate sunt esențiale pentru prevenirea traficului și pentru protejarea potențialelor victime; solicită autorităților naționale din această regiune să conlucreze în vederea creării unui front comun;
14. invită autoritățile din Balcani să asigure o finanțare susținută pentru combaterea traficului, să își dezvolte în continuare capacitatea de a identifica în mod proactiv și de a proteja victimele din rândul populației vulnerabile, să garanteze prin lege că victimele identificate ale traficului nu vor fi pedepsite pentru infracțiunile comise ca urmare directă a statutului de victimă a traficului, să sprijine eforturile de protejare a victimelor, să formeze funcționari responsabili cu aplicarea legii și să dezvolte în continuare capacitatea centrelor de primire și adăpost; de asemenea, solicită guvernelor respective să asigure o mai bună punere în aplicare a legislației pentru a crea un mediu descurajator pentru traficanți, iar cazurile de trafic de ființe umane să fie investigate în mod corespunzător iar autorii să fie urmăriți penal și condamnați; invită Comisia să stimuleze țările din Balcani candidate la aderare să depună eforturi pentru a-și îmbunătăți performanțele în materie de condamnări și pedepse și să sprijine inițiativele locale care se ocupă de cauzele profunde ale traficului, cum ar fi violența domestică și oportunitățile economice reduse pentru femei;

15. consideră că o egalitate de gen veritabilă se bazează și pe egalitate și nediscriminare pe criterii de orientare sexuală sau identitate sexuală; încurajează guvernele țărilor din Balcani candidate la aderare să se ocupe de fenomenul persistent al homofobiei și al transfobiei la nivel de legislație, de politici și în practică, inclusiv printr-o legislație privind infracțiunile săvârșite din ură, privind formarea cadrelor de poliție și combaterea discriminării;
16. salută creșterea numărului de inițiative transfrontaliere regionale în domeniul drepturilor femeilor și al egalității de gen; invită guvernele și Comisia să sprijine aceste inițiative, să încurajeze schimbul și promovarea și promovarea bunelor practici care decurg din acestea, printre altele, prin utilizarea fondurilor de preaderare și prin furnizarea unui număr suficient de granturi pentru aceste inițiative, inclusiv din perspectiva bugetării de gen;
17. invită guvernul din Muntenegru, precum și guvernele din Serbia, FYROM și Albania, ca după începerea negocierilor de aderare să convină asupra unui acord-cadru cu parlamentele lor, cu partidele politice și cu societatea civilă referitor la implicarea organizațiilor societății civile și în domeniul drepturilor femeii și al egalității de gen, în cadrul negocierilor de aderare și pe parcursul procesului de elaborare a planurilor de reformă rezultate din aceste negocieri, precum și în asigurarea accesului acestora la documentele relevante referitoare la procesul de aderare;
18. invită guvernele țărilor din Balcani candidate la aderare să recunoască și să sprijine rolul pe care societatea civilă și organizațiile de femei îl joacă în domenii specifice, cum ar fi promovarea drepturilor LGBT, combaterea violenței împotriva femeilor, intensificarea participării și reprezentării politice a femeilor și promovarea eforturilor de consolidare a păcii; sprijină cu fermitate activitățile menite să autonomizeze femeile și să le consolideze poziția în societățile respective;
19. constată cu îngrijorare că în majoritatea țărilor din Balcani candidate la aderare procesul de incluziune socială a romilor s-a încetinit, iar în unele cazuri chiar a încetat; invită guvernele respective să își intensifice eforturile de integrare mai profundă a cetățenilor de etnie romă și de garantare a eliminării tuturor formelor de discriminare și de prejudecăți la adresa romilor, îndeosebi a femeilor și a fetelor care suferă din cauza discriminării multiple, compuse și intersecționale; invită Comisia să își intensifice eforturile în vederea implicării țărilor care se află în proces de aderare, indiferent de stadiul aderării și să mobilizeze Instrumentul de preaderare (IPA) și mecanismul procesului de stabilizare și de asociere (PSA);
20. constată cu îngrijorare că activiștii pentru drepturile LGBT și activiștii pentru drepturile omului care insistă asupra importanței „împăcării” cu trecutul sunt ținte predilecte ale discursurilor de incitare la ură, ale amenințărilor și ale agresiunilor fizice și solicită guvernelor țărilor din Balcani candidate la aderare să adopte măsuri specifice care să prevină și să combată violența împotriva femeilor activiste pentru drepturilor omului;
21. invită Comisia să acorde prioritate aplicării drepturilor femeilor, a integrării egalității de gen și a luptei permanente împotriva violenței domestice în procesul de aderare a țărilor din Balcanii de Vest, prin continuarea abordării acestor probleme, prin monitorizarea și raportarea progreselor înregistrate, și să sublinieze importanța lor în contactele cu autoritățile, să ofere un bun exemplu asigurându-se că echilibrul de gen este respectat în

propriile sale delegații, echipe de negociere și de reprezentare la reuniuni și în mass-media;

22. solicită delegațiilor UE în țările din Balcani să monitorizeze cu atenție progresele realizate în materie de drepturi ale femeilor și egalitate de gen în vederea unei viitoare aderări la UE și invită fiecare delegație să numească un membru al personalului responsabil cu politicile de gen în scopul de a facilita schimbul de bune practici în zona balcanică;
23. încurajează autoritățile naționale din această regiune să sprijine egalitatea de gen și să o promoveze prin intermediul educației în școli și universități; afirmă că, încă de la o vârstă fragedă, multe fete sunt descurajate să studieze, la școală sau universitate, materii considerate inerent „masculine”, cum ar fi științele, matematica și tehnologia; recomandă introducerea cursurilor de inițiere în școală și lărgirea gamei de materii școlare și cariere posibile deschise fetelor, astfel încât acestea să își poată dezvolta baza de cunoștințe și toate competențele necesare pentru a reuși în toate mediile sociale în care își aleg cariera;
24. subliniază că toate femeile trebuie să aibă control asupra propriilor drepturi sexuale și reproductive, inclusiv prin accesul la metode contraceptive accesibile și de bună calitate; își exprimă îngrijorarea cu privire la restricțiile asupra accesului la servicii de sănătate sexuală și reproductivă din țările balcanice candidate la aderare;
25. invită guvernele țărilor din Balcani candidate la aderare să adopte legi și politici care asigure accesul universal la servicii de sănătate reproductivă și care promovează drepturile reproductive și să culeagă în mod sistematic date care sunt necesare promovării situației sănătății sexuale și reproductive;

Albania

26. invită guvernul albanez să sprijine mai mult participarea femeilor în procesul decizional, în special în ceea ce privește alegerile parlamentare din 2013;
27. invită guvernul albanez să pună în aplicare Strategia Națională pentru Integrare și Dezvoltare și Legea privind protecția împotriva discriminării prin consolidarea Oficiului Comisarului pentru protecția împotriva discriminării, prin stabilirea unei instanțe de recurs, sub forma unui comisar, care să se ocupe de cazurile de discriminare de gen, pentru a promova un mediu în care femeile să nu mai fie discriminate pentru că nasc fete;
28. solicită guvernului albanez să îmbunătățească coordonarea dintre autoritățile naționale și autoritățile locale, în special cu privire la combaterea violenței domestice și consideră că femeile trebuie să fie implicate într-o mai mare măsură în procesul decizional la nivel local și național în Albania;
29. invită guvernul albanez să propună reforme sensibile la dimensiunea de gen în domeniul legislației referitoare la drepturile de proprietate, codul penal, dreptul electoral și dreptul muncii;
30. felicită Albania pentru cursurile de pregătire oferite judecătorilor în domeniul punerii în aplicare a legislației privind egalitatea de gen și a măsurilor de combatere a violenței împotriva femeilor și pentru posibilitatea ca victimele discriminării sau ale violențelor să

beneficiei de ajutor juridic finanțat de stat;

31. felicită Albania pentru decizia privind integrarea dimensiunii de gen în programul de buget pe termen mediu pentru toate ministerele competente și așteaptă cu interes rezultatele implementării acestei decizii;
32. invită guvernul albanez să aplice și, dacă este necesar să adapteze indicatori de performanță pentru a monitoriza punerea în aplicare a drepturilor femeii și a măsurilor privind egalitatea de gen;
33. invită parlamentul albanez să înființeze o comisie parlamentară care să se ocupe în mod specific de drepturile femeilor și egalitatea de gen;
34. invită guvernul albanez să intensifice aplicarea, îndeosebi la nivel local, a instrumentelor politice de promovare a drepturilor femeilor, cum ar fi Strategia națională privind egalitatea de gen, violența domestică și violența împotriva femeilor (2011-2015);
35. felicită autoritățile albaneze pentru crearea indicatorilor de performanță care monitorizează aplicarea drepturilor femeilor și a măsurilor privind egalitatea de gen, precum și pentru publicarea Raportului național 2012 privind statutul femeii și egalitatea de gen în Albania;

Bosnia și Herțegovina

36. invită toate autoritățile din Bosnia și Herțegovina să-și alinieze legislația referitoare la egalitatea de gen, precum și practica judiciară la diferite niveluri, pentru a crea o situație juridică uniformă în țară, precum și pentru a consolida departamentul responsabil cu egalitatea de gen la nivel central, astfel încât să se soluționeze absența actuală a femeilor din eşaloanele înalte ale guvernării și să se urmărească problemele cauzate până în prezent de neaplicarea sa; invită Comisia Europeană să utilizeze toate mecanismele disponibile pentru a impune un nivel de responsabilitate mai mare și o acțiune mai hotărâtă din partea autorităților din Bosnia și Herțegovina în ceastă direcție; invită guvernul din Bosnia și Herțegovina să pună un mai mare accent pe punerea în aplicare și pe armonizarea Legii privind egalitatea de gen a Bosniei și Herțegovinei și a Legii privind interzicerea discriminării cu alte legi la nivel de stat;
37. constată cu deosebită îngrijorare discriminarea pe piața muncii a femeilor însărcinate și a femeilor care tocmai au născut, precum și diferențele în materie de drepturi de securitate socială legate de maternitate, între diferitele entități și cantoane; invită autoritățile din Bosnia și Herțegovina să alinieze drepturile de securitate socială pentru persoanele aflate în concediu de maternitate, de paternitate sau concediu parental, pe întreg cuprinsul țării și la un standard ridicat, creând o situație uniformă pentru toți cetățenii;
38. constată cu îngrijorare nivelul scăzut de cunoaștere a legislației privind egalitatea de gen și a legislației împotriva violenței împotriva femeilor, nu numai în rândul populației în general, dar și în rândul celor care lucrează în domeniul aplicării legii; invită autoritățile să implementeze un plan de acțiune pentru a promova o cunoaștere mai bună și pentru a instrui autoritățile de aplicare a legii în acest domeniu;

39. constată cu deosebită îngrijorare că legislația privind protecția victimelor violenței domestice nu a fost încă armonizată cu legislația privind entitățile, astfel încât să recunoască violența domestică drept infracțiune în codurile penale ale celor două entități (Bosnia și Herțegovina), aceste victime fiind astfel, private de securitatea juridică adecvată; invită guvernul din Bosnia și Herțegovina să rezolve această problemă cât mai curând posibil pentru a asigura o mai bună protecție victimelor;
40. felicită femeile din parlamentul Bosniei și Herțegovinei pentru dezbaterile lor pluripartite, cu miniștrii relevanți, privind violența de gen; invită autoritățile din această țară să dea curs acestei dezbateri prin măsuri concrete de promovare a combaterii violenței pe criterii de gen;
41. invită autoritățile din Bosnia și Herțegovina să prezinte statistici oficiale cu privire la o serie de cazuri de violență reclamate, pe baza datelor culese din rapoartele de poliție, din centrele de asistență socială și din instituțiile judecătorești, și să pună aceste statistici la dispoziția publicului; de asemenea, invită autoritățile din Bosnia și Herțegovina să colecteze și să publice date referitoare la măsurile de protecție destinate să asigure protecția victimelor violenței domestice;
42. invită guvernul din Bosnia și Herțegovina să armonizeze Legea privind egalitatea de gen a Bosniei și Herțegovinei cu legea electorală, în ceea ce privește componența structurilor de guvernare de la toate nivelurile decizionale – municipal, cantonal, de entitate și de stat;
43. felicită Bosnia și Herțegovina pentru legislația sa care stipulează prezența a cel puțin 40 % din fiecare gen în funcții administrative la nivelul structurilor de conducere locale și de stat, dar constată că în practică nu s-a realizat o proporție de 40 % femei în administrație; invită autoritățile din Bosnia și Herțegovina să elaboreze un plan de acțiune cu un calendar clar și cu o repartizare clară a responsabilităților privind aplicarea acestei legislații;
44. ia act cu îngrijorare de lipsa de resurse financiare și umane pentru aplicarea planului de acțiune referitor la Rezoluția 1325 a Consiliului de Securitate al ONU, pentru asigurarea mecanismelor instituționale ce vizează egalitatea de gen, pentru accesul adecvat la justiție și pentru adăposturile destinate victimelor violenței domestice; face apel la autoritățile din Bosnia și Herțegovina de la toate nivelurile să prevadă în bugetele lor fonduri suficiente pentru aceste obiective;
45. regretă faptul că, până în prezent, autoritățile din Bosnia și Herțegovina au anchetat și au condamnat doar un număr limitat de cazuri de crime de război și de agresiuni sexuale; constată cu profundă îngrijorare că un număr ridicat de autori ai acestor infracțiuni au scăpat nepedepsiți de sistemul de justiție; constată de asemenea, eșecul autorităților din Bosnia și Herțegovina de a asigura victimelor programe adecvate de protecție a victimelor; invită, prin urmare, autoritățile din Bosnia și Herțegovina să se asigure că toate victimele crimelor de război constând în agresiuni sexuale au acces sigur și adecvat la sistemul judiciar și că toate cazurile prezentate ce vizează crime de război sunt soluționate în mod rapid și eficient;
46. invită guvernul din Bosnia și Herțegovina să îmbunătățească monitorizarea legislației existente în domeniul drepturilor femeilor și al egalității de gen, incluzând obiective clare

în politicile și planurile de acțiune și identificând în mod clar instituțiile de stat responsabile cu punerea în aplicare a acestora; de asemenea, invită autoritățile din Bosnia și Herțegovina de la toate nivelurile să coopereze pentru colectarea de date statistice complete cu privire la egalitatea de gen pentru întreaga țară;

Croația

47. încurajează guvernul croat să continue adaptarea legislației sale la acquis-ul Uniunii în domeniul egalității de gen după aderare;
48. invită autoritățile croate să implementeze integral legislația care stipulează o prezență de 40 % a femeilor pe listele electorale pentru organismele autonome locale și regionale, pentru parlamentul croat și Parlamentul European, considerând că, în perioada alegerilor parlamentare din 2011, două treimi dintre partidele politice nu au atins pragul prevăzut;
49. felicită Croația pentru înființarea poziției de Ombudsman pentru egalitatea de gen și pentru măsurile de conștientizare a drepturilor femeilor și a egalității de gen rezultate în urma vizibilității acestui organism; recomandă tuturor țărilor din regiune să ia în considerare acest exemplu de bună practică; încurajează guvernul croat să continue finanțarea birourilor Ombudsmanilor și să respecte recomandările acestora;
50. salută planurile de acțiune în domeniul integrării dimensiunii de gen îndeosebi în regiunea Istria și invită guvernul croat să promoveze adoptarea și implementarea acestor planuri de acțiune pe întreg cuprinsul țării;
51. invită guvernul croat să stabilească un dialog structural cu organizațiile societății civile, în special din perspectiva situației după aderare;
52. salută progresele înregistrate în Croația în ceea ce privește soluționarea corespunzătoare din partea poliției a cazurilor de violență împotriva femeilor și de discriminare de gen, ca urmare a pregătirii specifice a ofițerilor de poliție în acest domeniu, și încurajează autoritățile să continue aceste acțiuni; subliniază însă, că sistemul judiciar nu este încă în măsură să soluționeze în mod corespunzător aceste cazuri și invită autoritățile să inițieze acțiuni prin care să sensibilizeze și să formeze și magistrații; în plus, invită guvernul croat să pună la dispoziția victimelor violenței și discriminării de gen asistență juridică gratuită;
53. solicită autorităților croate să clarifice, în cadrul strategiei naționale de protecție împotriva violenței în familie (2011-2016), care autoritate este responsabilă și pentru ce tip de acțiune, și să acorde finanțare adecvată autorităților și organizațiilor societății civile pentru a aplica strategia;

Kosovo

54. salută rolul atribuit Adunării din Kosovo în procesul de aprobare, revizuire și monitorizare a Programului pentru egalitatea de gen; solicită aplicarea recomandărilor care decurg din rapoartele de monitorizare;
55. invită guvernul kosovar să promoveze un număr telefonic de urgență la nivelul întregii țări pentru victimele violenței domestice și ale violenței de gen, pentru a conștientiza oamenii

cu privire la posibilitățile de reclamare și investigare a cazurilor;

56. felicită guvernul kosovar pentru plasarea Agenției pentru egalitatea de gen sub autoritatea Biroului prim-ministrului și invită guvernul să asigure o funcționare mai eficientă a agenției în aplicarea și monitorizarea aplicării Legii privind egalitatea de gen, fără imixțiuni politice;
57. invită guvernul kosovar să înființeze cât mai curând posibil Centrul pentru tratamentul egal, propus anterior;
58. felicită Kosovo pentru cursurile de pregătire a ofițerilor de poliție în domeniul soluționării cazurilor de violență de gen și pentru crearea unor camere speciale pentru victime și copiii lor în secțiile de poliție; invită guvernul kosovar să ofere cursuri de pregătire pentru sistemul judiciar, referitoare la rezolvarea acestor cazuri și să mărească numărul de adăposturi pentru victime, precum și durata de ședere posibilă în aceste adăposturi;
59. îndeamnă guvernul kosovar să recunoască și să depună eforturi în vederea aplicării principiilor de la Priștina stabilite la summit-ul femeilor, desfășurat în Kosovo în octombrie 2012;
60. subliniază necesitatea continuării acțiunilor de susținere a utilizării și furnizării de contraceptive, dar și a accesului la acestea, având în vedere că, deși există un număr mai mare de femei care folosesc astfel de forme de control al nașterilor, contraceptivele nu sunt folosite universal de toate femeile din Kosovo;
61. invită guvernul kosovar să recunoască victimele agresiunilor sexuale comise în timpul conflictului din 1998-1999 ca o categorie specială în lege, modificând Legea 04/L-054 privind statutul și drepturile martirilor, ale invalizilor, ale veteranilor, ale membrilor Armatei de Eliberare din Kosovo, ale civililor victime de război și ale familiilor acestora;
62. invită guvernul kosovar să identifice clar indicatorii de conformitate și de neconformitate în instrucțiunile administrative pentru legislația în materie de discriminare de gen, pentru a facilita implementarea și monitorizarea; solicită, de asemenea, guvernului să colecteze date referitoare la cazurile de discriminare și violență de gen, precum și să creeze un registru național în acest sens;

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei (FRIM)

63. felicită guvernul macedonean pentru noua propunere de lege împotriva hărțuirii sexuale sau a abuzului psihic la locul de muncă (mobbing), care prevede amenzi pentru autori, și solicită armonizarea propunerii legislative cu codul penal; salută intenția guvernului Macedoniei de a modifica legislația pentru a se asigura ambilor părinți dreptul la concediu parental sau la concediu din motive familiale, pentru a îngriji rudele bolnave și salută recenta adoptare a modificărilor aduse la legea muncii, care acordă o mai bună protecție juridică pe piața forței de muncă femeilor care sunt gravide sau care au născut de curând;
64. observă cu îngrijorare că femeile de etnie romă sunt victimele unei duble discriminări, din motive de sex și etnie; solicită așadar, guvernului macedonean să adopte un cadru amplu de combatere a discriminării, care să permită femeilor rome să își apere drepturile;

65. felicită autoritățile macedonene pentru introducerea de sancțiuni descurajatoare pentru nerespectarea legii, care stipulează o reprezentare de cel puțin 30 % pentru fiecare gen în structurile decizionale politice; invită guvernul macedonean să monitorizeze îndeaproape dacă această lege va avea drept rezultat un procent de minimum 30 % femei în procesul decizional, mai ales la nivel local;
66. felicită parlamentul macedonean pentru activitatea „clubului femeilor”, în care membrele parlamentului, provenite de la diferite partide, cooperează pentru promovarea drepturilor femeii și a egalității de gen, organizând dezbateri publice, conferințe internaționale și alte evenimente, cooperând cu societatea civilă în abordarea aspectelor delicate sau marginalizate precum educația sexuală în școala primară, violența domestică, HIV, cancerul de col uterin cervical, discursurile care incită la ură și statutul femeilor în zonele rurale;
67. constată că mecanismele reprezentantului legal din cadrul Departamentului pentru Egalitatea de Șanse din Ministerul Muncii și Politicii Sociale, responsabil de furnizarea de consiliere juridică în cazuri de tratament inegal între femei și bărbați, nu funcționează corect; invită guvernul macedonean să adopte măsuri în vederea îmbunătățirii funcționării acestor mecanisme;
68. constată cu îngrijorare aplicarea fragmentată a planurilor de acțiune și a strategiilor pentru egalitatea de gen, precum și lipsa unei coordonări globale a eforturilor; invită guvernul macedonean să aloce Departamentului pentru egalitatea de gen mai multe resurse financiare și umane și să asigure numirea și funcționarea eficientă a coordonatorilor pentru egalitatea de șanse la nivel național și local;
69. salută progresele înregistrate în combaterea violenței bazate pe gen, reflectate nu în ultimul rând prin creșterea numărului de sesizări ca urmare a campaniilor de conștientizare, pregătirea unor ofițeri de poliție specializați și acordul privind protocoalele încheiate între instituții în ceea ce privește analiza sesizărilor; constată însă cu îngrijorare insuficiența numărului de adăposturi pentru victimele violenței domestice și ale altor forme de violență de gen;
70. solicită guvernului macedonean să elimine actualele bariere culturale și financiare pentru ca femeile să obțină acces la mijloace de contracepție;

Munte negru

71. constată cu îngrijorare faptul că procentul femeilor implicate în procesul decizional nu a crescut aproape deloc în ultimele decenii; invită guvernul munte negrean să reformeze legislația în acest domeniu și să asigure conformitatea;
72. invită guvernul munte negrean să aloce mai multe resursele financiare și umane Departamentului pentru egalitatea de gen, precum și implementării cadrului juridic și instituțional pentru aplicarea egalității de gen și a Planului de acțiune privind egalitatea de gen;
73. felicită guvernul munte negrean pentru elaborarea noului Plan de acțiune național pentru realizarea egalității de gen, în cooperare cu societatea civilă, și pentru includerea de

obiective strategice și operaționale în acest plan; invită guvernul să aloce suficiente resurse umane și financiare pentru implementarea acestui plan și să creeze un cadru pentru continuarea cooperării cu societatea civilă în faza de implementare;

74. salută includerea de măsuri vizând egalitatea de gen în programul muntegrecan de reformă în vederea aderării; solicită guvernului muntegrecan să acorde prioritate acțiunilor vizând aplicarea dispozițiilor privind egalitatea de gen în cadrul negocierilor de aderare pentru capitolul 23 – „Sistemul judiciar și drepturile fundamentale, precum și pentru alte capitole relevante, inclusiv capitolul 19 – „Politica socială și ocuparea forței de muncă”, capitolul 24 – „Justiție, libertate și securitate” și capitolul 18 – Statistică;
75. felicită guvernul muntegrecan pentru progresele înregistrate în ceea ce privește combaterea violenței domestice prin adoptarea unui cod de conduită referitor la procedurile necesare pentru un răspuns instituțional coordonat; constată totuși, cu îngrijorare că violența domestică rămâne o problemă alarmantă în Muntenegru și solicită guvernului să aloce suficiente fonduri și eforturi pentru punerea în aplicare a legislației și a codului de conduită, să introducă un număr național de urgență și să colecteze date;
76. constată cu îngrijorare numărul redus de reclamații vizând discriminarea și violența pe motive de gen; invită guvernul muntegrecan să facă investițiile necesare pentru conștientiza opinia publică cu privire la drepturile femeilor, la legislația adoptată vizând combaterea violenței și la posibilitățile de a raporta și a soluționa încălcările;
77. salută eforturile depuse de parlamentul muntegrecan de a cerceta metodic punerea în aplicare a legislației în materie de egalitate;

Serbia

78. invită guvernul sârb să aplice în continuare Programul național de integrare în UE prin consolidarea mecanismelor de monitorizare a aplicării legii care interzice discriminarea, și să amelioreze capacitatea administrativă a organismelor care se ocupă de egalitatea de gen, inclusiv a Comisarului pentru protejarea egalității și a Ombudsmanului adjunct pentru egalitatea de gen;
79. felicită guvernul sârb pentru prevederea din Codul Electoral ce stipulează că fiecare al treilea candidat pe listele electorale pentru Parlamentul trebuie să fie un membru al genului subreprezentat și pentru aplicarea integrală a acestuia, care a făcut ca 34% din locurile din Parlament să fie ocupate de femei;
80. invită guvernul sârb să consolideze pregătirea funcționarilor responsabili cu aplicarea legii din cadrul poliției și justiției, vizând conștientizarea acestora și tratarea corectă a cazurilor de discriminare de gen și a violenței, să ofere gratuit asistență juridică victimelor și să se ocupe de problema generală a întârzierii soluționării cazurilor în instanțele de judecată;
81. apreciază progresele înregistrate în combaterea violenței domestice prin adoptarea unui protocol general privind procedurile de cooperare în situații de violențe domestice sau între parteneri, introducerea unui serviciu telefonic de urgență și deschiderea unui nou adăpost; constată însă, că violența domestică reprezintă în continuare un motiv serios de îngrijorare în Serbia; solicită guvernului să aloce suficiente fonduri și eforturi pentru a

pune în aplicare legislația și protocolul, pentru a promova raportarea cazurilor și pentru a culege și face schimb de informații și date între instituții, agenții și organizațiile de femei din societatea civilă;

82. felicită guvernul și parlamentul sârb pentru cooperarea strânsă cu organizațiile societății civile în elaborarea și monitorizarea unui plan de acțiune cuprinzător pentru aplicarea Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU; invită guvernul să pună la dispoziție resurse umane și financiare suficiente în vederea implementării acestuia;
83. invită autoritățile sârbe să îmbunătățească cooperarea cu organizațiile societății civile în ceea ce privește egalitatea de gen, în special la nivel local, între guvernele locale și organizațiile societății civile, în ceea ce privește elaborarea, implementarea și monitorizarea legislației și a politicilor privind egalitatea de gen și violența bazată pe gen, și să asigure o finanțare structurală pentru activitatea organizațiilor care luptă împotriva violenței pe criterii de gen;
84. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei și guvernelor țărilor din Balcani candidate la aderare.

EXPUNERE DE MOTIVE

„Țările noastre sunt un adevărat paradis pentru drepturile femeii și egalitatea de gen. Pe hârtie, așa este”, a declarat recent un reprezentant al societății civile referindu-se la țările candidate din Balcanii de Vest. Deși aceste țări au depus eforturi consistente în vederea adoptării legislației necesare pentru a-și alinia legislația cu acquis-ul comunitar în domeniul drepturilor femeilor și al egalității de gen, implementarea acestor drepturi, astfel încât femeile să le poată invoca în practică, este mai puțin satisfăcătoare.

Pentru ca drepturile femeilor și prevederile privind egalitatea de gen să fie efective, trebuie să existe mecanisme de punere în aplicare. Oamenii trebuie să fie conștienți de drepturile pe care le au, trebuie să fie în măsură să raporteze autorităților discriminarea sau încălcarea drepturilor lor, iar sesizările lor trebuie să fie tratate în mod corespunzător și în timp util pentru ca drepturile lor să aibă o valoare practică.

Comisia pentru drepturile femeii și egalitatea de gen a elaborat ultimul Raport privind drepturile femeii și egalitatea de gen în țările candidate la aderare din Balcani în 2008. De atunci, cele mai multe țări din Balcanii de Vest au înregistrat progrese în aderarea la UE, chiar dacă în ritmuri diferite. Croația este pe punctul de a adera, Muntenegru a demarat negocierile, Serbia și Macedonia au câștigat statutul de țară candidată și Albania, Bosnia și Herțegovina și Kosovo depun eforturi, mai mult sau mai puțin încununate de succes, în vederea aderării. Promovarea egalității de gen este o parte esențială a acestor procese, nu numai pentru că femeile constituie jumătate din populația țărilor candidate, dar și pentru că egalitatea de gen este o valoare fundamentală a UE, consacrată în tratatul său.

În acest raport, s-a optat pentru o abordare specifică a mecanismelor de punere în aplicare în țările în curs de aderare, în locul enumerării unei liste a problemelor generale în materie de drepturile femeii și egalitatea de gen. S-a urmărit lansarea unui apel concret la statele membre de a-și adapta legile, politicile, bugetele și/sau cadrele instituționale, astfel încât să fie clar ceea ce se dorește de la ele în implementarea egalității de gen. Prin urmare, aspecte cum ar fi deficiențele din sistemele de îngrijire a sănătății pentru femei și lipsa de educație care vizează eliminarea stereotipurilor de gen nu au fost abordate în acest proiect de raport, deoarece ele nu țin de mecanismele de punere în aplicare specifice, stabilite de către autorități. Violența împotriva femeilor este inclusă în cazul anumitor țări, deoarece, în acest domeniu li se poate cere guvernelor să înființeze o linie telefonică de urgență, adăposturi, protecția poliției și o soluționare judiciară corespunzătoare a cazurilor respective.

O altă opțiune constă în tratarea individuală a fiecărei țări, în locul unor remarci generale despre regiune, luată ca un întreg. Această opțiune este justificată de diferitele etape ale procesului de aderare în care se află acum aceste țări. În plus, abordarea globală a tuturor țărilor comportă un pericol. Dacă sunt abordate global toate țările, se poate întâmpla ca niciuna să nu se perceapă ca fiind vizată individual. În consecință, proiectul de raport începe cu observații generale care privesc toate țările într-o oarecare măsură sau care solicită eforturi concertate de la un număr de țări. În continuare, sunt menționate măsurile necesare pentru anumite țări în ordine alfabetică. Au fost făcute observații suplimentare pentru fiecare țară, referitoare la unul sau mai multe din următoarele aspecte:

1. alinierea legislației la acquis-ul UE privind egalitatea, la alte acte legislative
2. planuri de acțiune și strategii
3. organisme guvernamentale, parlamentare și independente
4. eforturile depuse de poliție și justiție
5. aspectele bugetare;
6. cooperarea cu societatea civilă
7. monitorizarea, informarea și colectarea datelor.

La baza acestui raport a stat un studiu recent, realizat la cererea mea. În cadrul acestui studiu, au fost chestionate un număr mare de delegații ale UE, de autorități și organizații ale societății civile din țările candidate din Balcanii de Vest cu privire la solicitările UE pentru viitoarele state membre în domeniul drepturilor femeii și egalitatea de gen, la mecanismele și instrumentele existente pentru aplicarea legislației și a politicilor, precum și cu privire la eficiența lor practică.

În plus, în octombrie 2012, am organizat un atelier de lucru la Sarajevo cu organizațiile din societatea civilă, parlamentari și reprezentanți guvernamentali din majoritatea țărilor din regiune și, de asemenea, s-au desfășurat mai multe discuții individuale și de grup cu reprezentanți ai societății civile, organismele de promovare a egalității de gen, membri ai parlamentului și funcționari guvernamentali.

8.3.2013

AVIZ AL COMISIEI PENTRU AFACERI EXTERNE

destinat Comisiei pentru drepturile femeii și egalitatea de gen

referitor la drepturile femeilor în țările din Balcani candidate la aderare
(2012/2255(INI))

Raportoare pentru aviz: Emine Bozkurt

SUGESTII

Comisia pentru afaceri externe recomandă Comisiei pentru drepturile femeii și egalitatea de gen, competență în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. subliniază că problematica drepturilor femeilor trebuie să devină centrală în negocierile cu țările potențial candidate și țările candidate din Balcanii de Vest, pentru a garanta progrese privind drepturile femeilor în toate capitolele de negociere relevante și reprezentarea echitabilă a acestora la masa negocierilor;
2. invită Comisia să monitorizeze situația drepturilor femeilor și aplicarea acestora și să raporteze în detaliu cu privire la aceasta în rapoartele de activitate;
3. reafirmă necesitatea de a integra drepturile femeilor și egalitatea de gen în toate etapele procesului de extindere, inclusiv în crearea viitorului Instrument de asistență pentru preaderare (IPA II) pentru cadrul financiar multianual 2014-2020; subliniază că angajamentul guvernamental, alături de structurile și metodele guvernamentale folosite în aplicarea abordării integratoare a egalității de gen constituie elemente fundamentale ale unei evoluții progresive a egalității de gen;
4. consideră că o egalitate de gen veritabilă se bazează totodată pe egalitate și nediscriminare pe criterii de orientare sexuală sau identitate sexuală; încurajează guvernele țărilor în curs de aderare să abordeze problema persistentă a homofobiei și transfobiei, la nivel legislativ, politic și practic, inclusiv prin introducerea de dispoziții juridice referitoare la infracțiunile inspirate de ură, prin pregătirea forțelor polițienești și prin legislație împotriva discriminării;
5. subliniază faptul că, pe parcursul procesului de construcție a unor instituții democratice funcționale, asigurarea unei participări active din partea femeilor este fundamentală pentru

guvernarea democratică, femeile constituind peste jumătate din populația țărilor balcanice;

6. sprijină cu fermitate activitățile menite să autonomizeze femeile și să le consolideze poziția în societățile respective;
7. insistă asupra faptului că femeile din Balcanii de Vest trebuie să își asume un rol important în societate, prin participarea activă și reprezentarea lor în viața politică, economică și socială la toate nivelurile; subliniază faptul că politicile de susținere a egalității de șanse sunt importante pentru dezvoltarea economică și socială a țărilor în curs de aderare din Balcani; subliniază importanța majoră a promovării participării egale a femeilor în procesul decizional la toate nivelurile de guvernare (de la nivel local la cel național, de la nivel executiv la cel legislativ); salută sistemul de cote și invită țările care nu l-au adoptat încă, să promoveze reprezentarea femeilor și, acolo unde este necesar, să se aplice în mod eficient cotele în partidele politice și adunările naționale; încurajează acele țări care au făcut deja acest lucru să continue acest proces, pentru a permite femeilor să participe la viața politică, depășindu-și astfel statutul de subreprezentate; salută, în acest context, summitul internațional recent al femeilor privind „Parteneriatul pentru schimbare”, organizat la Pristina în octombrie 2012, sub auspiciile singurei femei care ocupă funcția de șef de stat, Atifete Jahjaga;
8. consideră că autonomizarea femeilor, prin promovarea, protejarea și consolidarea drepturilor acestora, prin îmbunătățirea situației lor sociale și economice, prin consolidarea prezenței lor pe piața forței de muncă, prin garantarea unei reprezentări echitabile a femeilor în procesele decizionale politice și economice și prin încurajarea spiritului lor antreprenorial, este un element esențial pentru întărirea și consolidarea democrației în țările balcanice;
9. constată cu îngrijorare că rata de angajare a femeilor din țările din Balcanii de Vest rămâne foarte scăzută, iar femeile sunt în continuare subreprezentate pe piața forței de muncă; solicită guvernelor țărilor din Balcanii de Vest să încurajeze participarea activă a femeilor pe piața forței de muncă prin promovarea, printre altele, a unor măsuri care să asigure condiții de muncă mai bune, respectarea principiului plată egală pentru muncă egală, învățarea pe tot parcursul vieții, programe de lucru flexibile și echilibrul între viața profesională și cea de familie, alături de măsuri vizând reducerea diferențelor de salarizare și, în consecință, a diferențelor în drepturile de pensii;
10. solicită țărilor din Balcanii de Vest să elaboreze programe de măsuri active pentru piața forței de muncă, destinate reducerii șomajului în rândul femeilor; îndeamnă aceste țări să creeze programe de creditare și să pună la dispoziție fonduri destinate inițiativelor antreprenoriale;
11. subliniază importanța combaterii tuturor tipurilor de discriminare la locul de muncă, inclusiv a discriminării de gen, în cadrul recrutării, promovării și acordării de beneficii; solicită guvernelor în cauză să colecteze date statistice precise și relevante;
12. subliniază că finanțările provenind din fondurile europene, inclusiv din Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA), ar trebui să fie direcționate din ce în ce mai mult spre proiectele ce vizează promovarea drepturilor femeilor, inclusiv mecanismele de monitorizare; îndeamnă Comisia Europeană să acorde toată atenția cuvenită acestui aspect

al cheltuirii eficiente;

13. condamnă toate formele de violență împotriva femeilor și subliniază că trebuie consolidate organismele de aplicare a legii, pentru a soluționa eficient problematici precum violența de gen, violența domestică, prostituția forțată și traficul de femei;
14. condamnă traficul de ființe umane din Balcani, acesta fiind o formă modernă de sclavie și, din păcate, una dintre infracțiunile transfrontaliere cu cea mai rapidă creștere; încurajează UE să ofere sprijin continuu pentru eforturile de combatere a traficului de ființe umane, țările din Balcanii de Vest fiind țări de origine, de tranzit și de destinație pentru traficul de ființe umane, în special femei și fete, și subliniază necesitatea de a combate în mod activ criminalitatea organizată care stă la baza acestui trafic; solicită o cooperare strânsă pe această temă între instituțiile UE relevante și guvernele; solicită intensificarea campaniilor de conștientizare în regiune;
15. este îngrijorat de marginalizarea din ce în ce mai mare a femeilor în cadrul procesului decizional în domeniul păcii și securității; subliniază, în acest context, importanța participării femeilor și a reprezentării acestora în procesul de pace și în politică, precum și a consolidării legilor și mecanismelor concepute să asigure securitatea femeilor și a fetelor prin protejarea acestora și prin prevenirea violenței de gen; consideră regretabilă lipsa de informații referitoare la violența de gen și subliniază necesitatea colectării sistematice de date statistice privind egalitatea de gen, pentru a evalua progresele realizate în implementarea legislației;
16. subliniază importanța accesului la justiție pentru femeile care au fost victime ale crimelor de război, mai ales ale violului; subliniază responsabilitatea tuturor statelor de a pune capăt impunității și de a urmări în justiție pe cei responsabili de genocid, de crime împotriva umanității și de crime de război, inclusiv infracțiunile care implică violență sexuală împotriva femeilor și fetelor, cum ar fi violul, sclavia sexuală, prostituția forțată, sarcina forțată, sterilizarea forțată și orice altă formă de violență sexuală comparabilă ca gravitate, precum și responsabilitatea de a recunoaște și de a condamna aceste infracțiuni ca crime împotriva umanității și crime de război; subliniază necesitatea de a exclude aceste infracțiuni din dispozițiile privind amnistia;
17. subliniază necesitatea continuă de a-și asuma trecutul și de a se asigura sistematic că li se face dreptate victimelor violențelor sexuale comise în timpul conflictelor și că sunt aceste victime sunt reabilitate; solicită autorităților publice să adopte și să implementeze programe adecvate de protecție a martorilor și de urmărire penală a acestor activități criminale;
18. consideră că femeile joacă un rol fundamental în stabilizarea și soluționarea conflictelor, rol esențial pentru reconcilierea întregii regiuni; salută eforturile depuse de rețele de femei, cum ar fi Lobby-ul regional al femeilor, pentru susținerea procesului de consolidare a păcii și pentru promovarea accesului la justiție în cazul femeilor din țările în care s-au încheiat conflictele;
19. constată cu îngrijorare că femeile rome se confruntă cu o dublă discriminare, de gen și etnică; invită guvernele să adopte cadre cuprinzătoare de combatere a discriminării, care să le garanteze femeilor rome exercitarea drepturilor;

20. subliniază că trebuie îmbunătățită situația femeilor în zonele rurale, în special în ceea ce privește obiceiurile și stereotipurile discriminatorii.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	4.3.2013
Rezultatul votului final	+: 29 -: 1 0: 2
Membri titulari prezenți la votul final	Sir Robert Atkins, Arnaud Danjean, Mário David, Mark Demesmaeker, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Takis Hadjigeorgiou, Liisa Jaakonsaari, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Andrey Kovatchev, Vytautas Landsbergis, Francisco José Millán Mon, María Muñoz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Ioan Mircea Pașcu, Hans-Gert Pöttering, Tokia Saifi, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, Charles Tannock
Membri supleanți prezenți la votul final	Charalampos Angourakis, Nikolaos Chountis, Anne Delvaux, Norbert Neuser, Nadezhda Neynsky, Helmut Scholz, Alf Svensson, Ivo Vajgl
Membri supleanți (articolul 187 alineatul (2)) prezenți la votul final	Danuta Jazłowiecka, Monika Panayotova

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	20.3.2013
Rezultatul votului final	+: 25 -: 1 0: 3
Membri titulari prezenți la votul final	Regina Bastos, Edit Bauer, Marije Cornelissen, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Mikael Gustafsson, Livia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Silvana Koch-Mehrin, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Norica Nicolai, Angelika Niebler, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Raúl Romeva i Rueda, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Anna Záborská, Inês Cristina Zuber
Membri supleanți prezenți la votul final	Minodora Cliveti, Silvia Costa, Anne Delvaux, Mariya Gabriel, Mojca Kleva Kekuš, Katarína Nevedálová, Angelika Werthmann